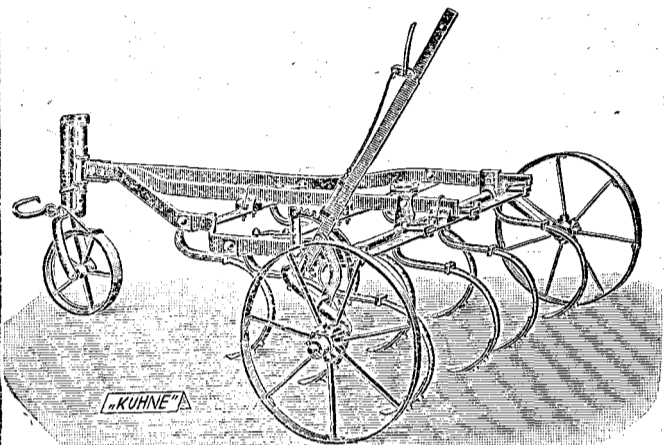
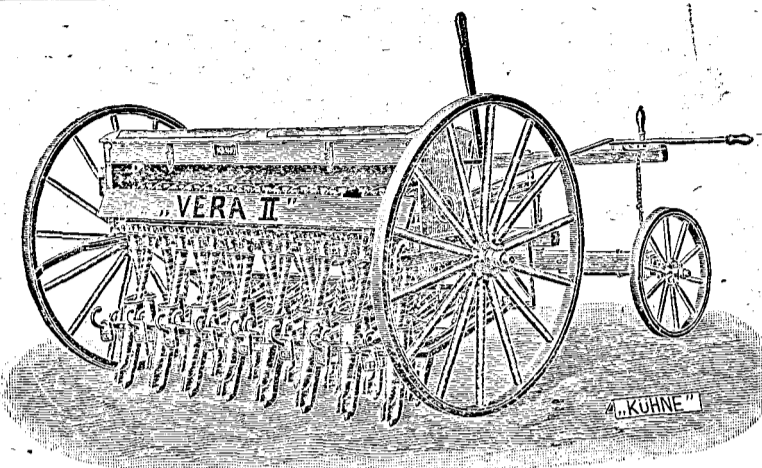

Egy- és többvasu acélekéket, rét- és szántóföld-boronákat, rugós-fogas porhanyító eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket.

LASS-féle
RÉPA-
KAPÁLÓKAT,
OSBORNE
ARATÓ-
GÉPEKET
szállít:

2012

„Kühne” mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

73-1911. sz.

Bérlethirdetés.

A kolozsvári ref. kollégium mezőzáhi 500 holdas birtokának haszonbérbe adására vonatkozólag az 1910 augusztus 1-én és szeptember 24-én megtartott árverés mellőzésével, új árverést hirdetünk. A teljesen jó karban levő birtok $\frac{2}{3}$ része első minőségű mezőségi szántóföld, fel van szerelve nagy udvarházzal és a szükséges gazdasági épületekkel. A községben van vasút-, posta-, távirda- és telefon-állomás. A bérlet 1911 október hó 1-től 1912 október hó 1-ig fog tartani. A bérletre vonatkozó zárt ajánlatok alattirt kollégiumi előjárásához f. é. március hó 15-ig nyújtandók be s egyuttal az ajánlott összeg 20%-a bánatpénzül a kollégium pénztárába leteendő. Megjegyezzük azonban, hogy a jelenleg érvényben levő szerződés szerint a régi bérlőnek egyenlő feltételek mellett több jelentkező között elsőbbségi joga van. Érdeklődők mindennemű részletkérdésben további felvilágosítást kaphatnak: dr. Incze Béni gazdasági felügyelőtől (Farkas-u. 16.)

Kolozsvárt, 1911 február 20.

2548

A ref. kollégium előjárása.

Szőlőoltvány (gyökeres, fás)
a legkedveltebb bor- és csemege faj-
tákból ELADÓ báró Bornemissza
Elemér ur hadrévi gazdaságában. 1000
darabonként I. oszt. ára 170 korona.

Közelebbi értesítéssel szolgál:

NEMÉNYI JÓZSEF,
jószágfelügyelő
Hadrév, u. p. Gerend.

2547

Gazdatársaink ne fedezzék

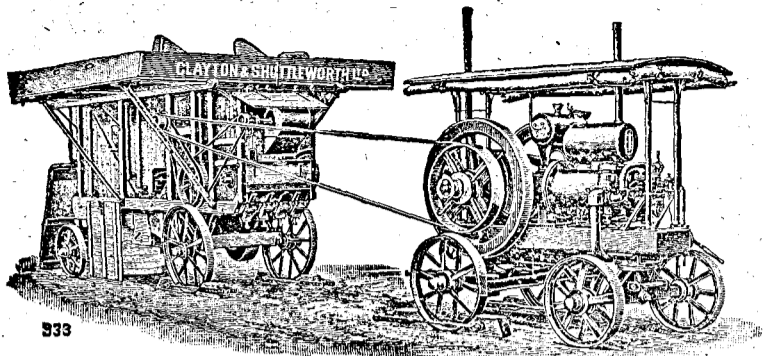
Vetőmagszükségletüket,

mig a

Székely Gazdák Szövetkezetének, Marosvásárhelyt ajánlatát nem birják.

2336

Ajánlattal ingyen és bérmentve szolgálunk.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Emélyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Dr. Osztián Olivér és Társai
Ferenc József-ut 31 szám.
Sürgönyeim: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 934. sz.

**Műszaki
cikkek.**

2485

Kérjen ajánlatot!

Magyar szabad. 41461 sz. Orosz szabad. 13184 sz. Német szabad. 171497 és 197235 sz. Osztrák szabad. 24190 és 36532 sz.

„REKORD II.” szab. sorvetőgép

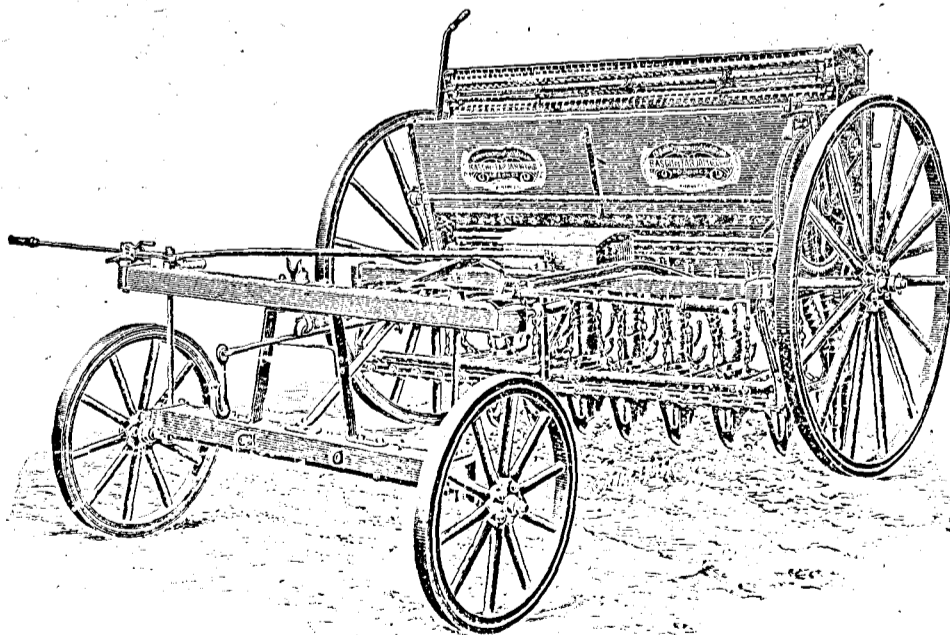
a losonci gazdasági gépgyár gyártmánya
sorba vet — sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás

bámulatos termés-

többletet

eredményez.

A sorbatrágyázás

által kb. 50% mű-

trágya megtakari-

tás érhető el.

Államgépgyári legújabb szerkezetű gőzcseplőkészletek, benzínmotorok, resicai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajművelő eszközök.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége,

BUDAPEST, V.,
Váci-körut 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A „Hangya”	133
A kissármási földgáz. <i>Török Bálint.</i>	133
Vessünk tavaszi búzát. <i>Gáspár József.</i>	134
A vértetű Kolozsvárt. <i>Dr. Rapai Cs. Raymuud.</i>	135
Kisebb szakközlemények.	135
Kormányintézkedések.	136
Vegyes közlemények.	136
Hirdetések.	

A „Hangya”.

Boldog emlékü gróf Károlyi Sándor, amikor a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezetét egy kicsike kis, de szorgalomban, kitartó munkában, a összetartás erényét olyannyira példázó állatról, a hangyáról elnevezte, látnoki szemmel tekintett előre a jövőbe. A hangya tényleg kis állat, de az egymással szövetkezett hangyák közös munkája milyen bámulatos alkotásokat hoz létre. A 12 évvel ezelőtt megalakult „Hangya” szövetkezet is mily kicsiny volt, ma pedig a kötelékébe tartozó csaknem ezer szövetkezetel milyen hatalmas, duzzadó erejű fejlődés-képes társadalmi és gazdasági intézmény lett a „Hangya”ból.

Most publikálták a „Hangya” mult esztendei mérlegét. Aki tud a rideg számok között olvasni, az beláthatja, hogy az erő, az alkotó és mozgató erő nemcsak a hatalmasok palotáiban lakozik, hanem ott van a szegények viskóiban is, csak hogy szétszortan, de ha tudjuk az apró erőket egyesíteni, akkor az képes mindazokra a feladatokra, amiket egyébként csak kiváltságosan hatalmasak tudnak betölteni.

A „Hangya” mérlege és zárószámadatai 10 milliónál nagyobb forgalomról adnak számot. A „Hangya” tehát ma az országnak legnagyobb kereskedelmi vállalata. Nagy dolog ez, ha elgondoljuk, hogy a „Hangya” alapítókéjében és forgatókéjében tulnyomó nagyrészen földhöz ragadt egyszerű falusi gazdemberek, napszámosok tőkéje fekszik. Nem nagy bankok hozták tehát létre ezt a kereskedelmi vállalatot, a gróf Károlyi Sándor által befektetett néhány ezer korona mind-

össze az volt, ami a lavinánál az első hópihe. A mag, a kiinduló pont s következett utána az apróemberek pénze, amelyet összeraktak s rakosgatnak ma is hűséges hangya szorgalommal azért, hogy a fogyasztást szabályozzák, hogy a kereskedelembe új irányokat, erkölcsöt vigyenek be.

S vajjon sikerült-e ez?

Teljesen még nem. Ámde ha azt tekintjük, hogy a fogyasztási szövetkezetek egészséges versenyének hatása alatt mint lapul meg mindig jobban és jobban az önérdék, amely eddig a falusi kiskereskedelemnek a mozgató rugója volt, be kell látnunk azt, hogy mások a viszonyok most, mint voltak a „Hangya” megalakulása előtt. Ott ahol egy fogyasztási szövetkezet megveti a lábát, lett légyen az a hely a világtól legelrejtettebb falu is, a falusi szatócs nem korlátlan egyeduralkodó többé. A falusi nép viszont élelmiszereit, a háztartásához és gazdálkodásához szükséges bolti cikkeket olyan minőségben és olyan áron tudja beszerezni, mintha közvetlen közelében állana a legelső beszerzési forrásnak. Nagy eredmény ez, ami az idők folyamán, a fogyasztási szövetkezetek fejlődésével még inkább nagyobbodni fog.

A „Hangya” idei mérlege sem tüntet fel többet 139,731 korona tiszta nyereségnél. Nagyot fog tehát csalódni mindenki, aki a „Hangya” mérlegét azzal a szemüveggel nézi, amivel a nyereszkes vállalatok számadásait szokási nézni. Nincs itt nagy osztalék, a befektetett tőkének mindössze 5 százalékos szerény kamata térül meg, pedig ha nyereszkesre akarna dolgozni akár a „Hangya”, akár pedig bármely kötelékébe tartozó fogyasztási szövetkezet, módja volna rá. A „Hangya”-nak már az üzleti világban is nagy neve van, az üzletvitelhez a „Hangya”-nak a pénzt a legelőkelőbb bankok, köztük az Osztrák Magyar Bank nyújtja. Ámde a „Hangya” nem akar mindenáron üzleteket csinálni. munkássága inkább a lépésről-lépésre haladó hódító hadjáratához hasonlít. Bevallott céljai: a kereskedelmi élet megtisztítása, kereskedelmi ismereteknek a magyar nép olyan rétegeibe való elültetése, amely rétegek eddig a kereskedelmi tudományokban teljesen analfabéták voltak. Minden esztendő közelebb is hozza a „Han-

gya”-t céljaihoz. Az az ezer fogyasztási és értékesítő szövetkezet tehát, amely a „Hangya” kötelékében az ország minden vidékén működik, nemcsak reális alapon álló gazdasági vállalkozás, hanem valódi népiskola, ugyszintén magasabb erkölcsi alapokon nyugvó társadalmi intézmény. Valamennyi tanít és nevel, de egyuttal összegyűjti és szervezi a szétszórt apró erőket és ha kell, sorompóba állítja legtöbbször helyi, de igen sokszor országos jelentőségű dolgok érdekében is.

A kissármási földgáz.

A kultúra, technikai fejlődés egyik természetes következménye volna, hogy eldugott mezőségi falvaink is a haladás útjára lépjenek. Két év óta éjjel-nappal állandóan ömlik Kissármáson a mérhetetlen kincseket érő földgáz, amely a közelmúltban annyi vitára szolgáltatott alapot. Megtörtént a megegyezés a kormány és az agráriusok között, a kormány birtokába került a gáz s a gáz szolgáltatása haszon 10%-a maradt a gazdáknak. A gáz borzasztó erővel és fűlsiketítő süvítéssel tör fel és oszlik el szépen a nagy semmisségbe, hogy még nyoma se maradjon e földön s hogy ne fájjon a lelkünk a kezünkől kiszalasztott, felhasználatlan kincs láttára, melyet a közjó előmozdítására fordíthatnánk.

A Mezőség mezőgazdasága megközelítőleg sem áll olyan magas nívón, hogy rá ne férne a földgáz szolgáltatása haszon 10%-ának a segítségével, sőt ellenkezőleg, nagyon is reá van szorulva. A kormány volna jelen körülmények között hivatva a bajok orvoslására és az talán nem is ütközne olyan nagy nehézségbe, mint az az első pillanatban látszik. Mezőgazdaság és gazdasági-ipar érdekeit kellene első sorban is istápolnia a kormánynak a gáz felhasználásában is oly formán, hogy ott helyben Kissármáson a gázkutnál alakíttatná át megfelelő módon a gázt vilannyá, létesítene egy villanyos központot. A villanyt pedig könnyűszerrel lehetne a föld alatt vagy felett elvezetni a szomszédos tanyákra, telepekre, községekbe, s ezeknek a kielégítése után még mindig maradna bizonyára elég elektromos erő ipari cikkek előállítására szolgáló gyárak üzemére és az erdélyi városok világítási és egyéb

Magyar

Gazdasági és kerti

Mezőgazdák

Magvak

szövetkezete

legjobb beszerzési forrása

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

céljaira is. Mert ha Kolozsváron el tudja látni a hidegszamosi 1200 lóerős villanytelep a gyárakat és a városi világitást, akkor bizonyára a 120,000 lóerőt szolgáltató kissármási gázkut is tud annyi áramot termelni, hogy még ipari stb. célokra is jusson belőle.

A mezőgazdasági érdek, ezáltal kétoldaltól volna támogatva, mert így olcsó hajtóerőhöz jutva, a nagyobb gazdaságok szesz, olaj, len- és kender feldolgozó stb. gyárakat létesíthetnének, azonkívül a takarmány előkészítése a villany felhasználásával alig kerülne valamibe, a cséplésnél feleslegessé válna a drága üzemű nehéz lokomobilok vontatása az őszi, tengelyig érő sárban; őrlés, rostálás, triörözés stb. stb. munkáinál az olcsó villanyerő a mai magas napszám bérek mellett már szinte nélkülözhetetlenné válik, amiről fényesen tanuskodik többek között a Válaszut vidéki gazdáknak az elmúlt évben egyesületükhöz intézett beadványa, melyben nemcsak a magas munkabérekéről, hanem a környéken általánosan érezhető munkáshiányról is panaszkodik és egyesületünk útján a kormánytól orvoslást kér. Most itt van az alkalom az orvoslásra.

Többször hallottuk emlegetni azt, hogy a gázt felviszik egy hosszú csőben Budapestre, — természetesen *külföldi* vállalkozók, — hol amint már ki is számították 7 fillérbe fog kerülni köbméterenként. (Egy köbméter gáz kb. 1·2 kg. jó porosz szénnel egyenértékű; fűtőképessége 8600 kaloria.) Pfeifer prof. szerint, ez a 120,000 lóerőt pótolni tudó gáz, Budapest lóerőszükséglete háromszorosának felel meg. Elképzelhető, hogy ha csak kétszerese is maradna mire felér a gáz, vagy csak éppen annyi, mint amennyire Budapestnek szüksége van és a többi a diffúzió, surlódás, stb. következtében a Budapestig megtett utban elveszne, milyen olcsón lenne kénytelen az állam azt a gyárosoknak adni, csak azért, hogy kárba ne menjen, mert hiszen van annyi lóerő Pesten amennyire szükség van s ha még egy- vagy kétannyit felviszünk, annak már különös becsé és magas értéke nem lesz. Hanem belekerül a felvitel egy neháyszázmillió koronába, egy pár ember a munkálatok ideje alatt szépen megszedi magát s addig míg ezek — még egy néhány évig — történnek, Sármáson dudál magában a gáz, várva míg belebujva a csőbe, ismét felütheti a fejét, visszamosolyogván reánk erdélyiekre, fűtyülve a Mezősége — Budapestben!

Ha Pestnek olcsóba kerül a gáz, dacára annak a sok milliónak, melyet a 4—500 kilométeres cső kiépítése felemészt, akkor mindenestre olcsóbbá kerülne a mezőségi és általában az erdélyi városoknak, amelyekbe való bevezetés nem kerülne annyi pénzébe az államnak és

így kisebb befektetéssel is el tudná érni azt a hasznot, amit a százmilliók befektetéséből elérhetőnek vélnek ma. Az Erdélyben való felhasználás által az Erdély hátramaradott gazdasági viszonyain, iparán, kereskedelmén lendítene nagyot a kormány. A gazdálkodás intenzívebbé válására megadná az első lökést az az olcsó erőhöz való jutás, az ipari termelés is biztos alapokra helyezkedhetne, nőne a forgalom az egész vonalon.

Attól, hogy Erdélyben nem volnánk képesek felhasználni az egész gázt nem hiszem, hogy tartanunk kellene, mert csak az agrár érdekek kielégítésére szolgáló gázmennyiség igen magasra hágná, ha egy okos ember hirtelen kitalálná, hogy a villanyt hogy lehet a szántásnál felhasználni. Mert ha gőzzel lehet ekét vezetni, miért né lehetne vilannyal is? Ma már a levegő nitrogénjéből is készítenek műtrágyát, mire a gazdának szintén ugyancsak nagy szüksége van és nem csak Erdély, hanem egész Magyarország részére termelhetne e gyár műtrágyát.

Magyarországnak kevés ipari gyára van, de Erdélynek még kevesebb; csak üvegre 12.000.000 koronát adunk a külföldnek. Az ember megijed mikor ilyen nagy összegeket hall csak egyféle cikkért külföldre kivinnil Ugyan miért ne tudnok azt mi itt Erdélyben előállítani, s ha Magyarországon előállítható, az a gyár muszáj Pesten legyen? Talán mert nincsenek jó vasuti összeköttetések azért nem gazdálkodhatunk belterjesebben, azért nem építhetünk gyárakat? Van földgáz, amelynek segítségével előállítható a villany. Ha az állam nem ad Erdélybe vasutra pénzt, csináljunk villamos hálózatokat, hisz legnagyobb szüksége erre is a mezőségnek van! Ha Sármásra akarunk menni, kocsival 4—5 óra alatt ott vagyunk Mócs felől. Vasuton? Azon a lassan, de bizonytalanul haladó mezőségi bumli-cugon megtart az ut 6 órát. Ezzel körülbelül olyanformán áll a dolog, mint a kolozsvári omnibusszal; vagyis. aki siet menjen gyalog, mert az omnibusznak, amíg az állomáshoz kiér sok az állomásra »siető« emberért kell megállania.

Visszatérve azonban a gáz Pestre való vezetésének eszméjére, — be kell vallanunk — nagyon szép dolog volna, ha az amerikai 700 km.-es gázvezeték után következne a Magyarország 500 km.-es gázcsöve, de inkább hagyjuk el, hogy ugymondjam ezt a flancot és és miután körültekintettünk jól Erdélyben lássuk be, hogy nagyon de nagyon sok potolni valonk van nekünk minden téren, ha tehát egyszer jó alkalom kínálkozik, jelenleg a gazdaság és ipar hiányainak pótlására, azok fellendítésére, ne engedjük azt kiragadni a kezünkéből, küzdjünk érte a végletekig. Ne hagyjuk a

Pesten összetömrült kapzsi embereknek elvinni a földgázt, hanem annak az Erdélyben való felhasználása által igyekezzünk Erdély népességét és népsűrűségi viszonyait is a *magyarság érdekeinek* megfelelő módon javítani *ipari telepek létesítése* által.

Az erdélyi gazdák vannak arra hivatva, hogy felemeljék szavukat a gáznak hazarészünkben való felhasználása érdekében, mintahogy felemelték tiltakozó szavukat a gáznak monopolizáltatása előtt is. Minél hamarabb történik ez, annál nagyobb lehet a remény arra, hogy a felszólalásnak eredménye lesz; mert nem volna igazságos dolog, ha bármely okból is hazarészünk mellőzésben részesülne a gáz felhasználása alkalmával. Föltétlenül kívánjuk, hogy mindenek előtt Erdély legyen olcsó nyers erővel ellátva és csak azután a fennmaradó mennyiségből látásának el az országnak esetleg más részei is. Ha Erdélybe befészkelné magát egy kicsit ennek a révén a gyári élet, a mezőgazdasági termékek is jobban, közvetlenebbül volnának értékesíthetők, nemzetiségi viszonyainkat is kedvezőbben lehetne ezáltal befolyásolni. Gondoljuk tehát jól meg a dolgot amíg lehet, nehogy majd késő legyen a bánat, mikor még a koncként odavetett 10%-nyi haszonból sem fog látni Erdély mezőgazdasága egy fillért sem.

Török Bálint.

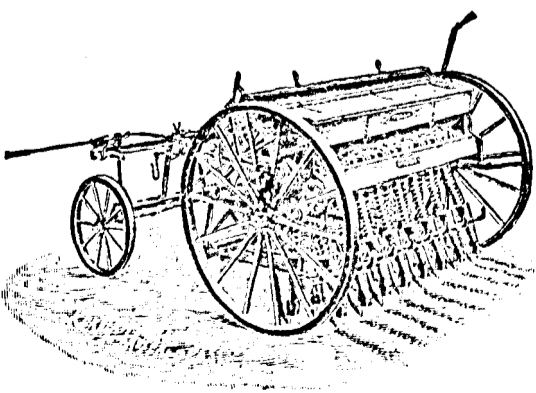
Vessünk tavaszi búzát.

A múlt évben az őszi vetést nem végeztük be: nagy terület, melyet bevetésre szántunk vetetlen maradt, amit pedig bevetettünk, annak nagyobb része kései vetés. A későn ejtett és kevés őszi vetéshez, alakuljon bármily kedvezően az időjárás, nagy reményeket fűzni nem lehet. El lehetünk tehát készülvén arra, hogy a kenyeret adó terményeink — a buza és a rozs — a folyó évben panaszra adnak okot, s az ősszel elérjük a két év előtti árakat, melyek azonban nagy vigasztalást nem nyújtanak, ha nem lesz elég, mit eladjunk. Ezt látszanak igazolni a malmok váltakozó vásárló kedve és a vetések állásához alkalmazkodó rozs és buzaárak nagy hullámlásai, melyek ma emelkednek: 10—15 fillérrel, holnap már esnek 20—30 fillérrel is.

A nagy hideg kiterjedt az erdélyi részekre, de a hótakaró nem volt mindenütt elég vastag: nagy hideg, kevés hótakaró, kései vetés — három rosz előjele a telelésnek.

Az előjelek tehát azt mutatják, hogy az aggodalom indokolt s nagyon időszerű, ha most a tavaszi vetés küszöbén elmélkedünk afelett, hogy ha a kemény tél a késői vetésekben kárt tett, vagy helyenként meg is semmisítette azt, a baj orvoslására mit tegyünk.

Az őszi buza és rozs pótlására egyedüli

Szab., „Rekord II.” sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

2024

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzcséplőkészletek, benzínmotorok, resicai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
V., Budapest, Váci-körút 32. szám.

növény, mely felett rendelkezünk — a tavaszi buza. Helyet pótló lenne még a tavaszi rozs is, de ez nem jöhet számításba azért, mivel olyan kis területen természetik hazarészünkben, hogy az innen nyert vetőmag, még egy vármegye vetőmagszükségletét sem fedezi, emellett pedig egyike a legbizonytalanabb terményeknek.

A bekövetkező baj orvoslására tehát azt az ajánlatot tehetjük — *vessünk tavaszi buzát!* A tavaszi buza vetését egyébiránt még akkor is az ajánlat során kell tartanunk, ha a kései vetések mitsem szenvedtek hideg miatt — az ősszel vetetlen maradt területek bevetésére, ebben az esetben is az őszi buza és rozs pótlásául.

A tavaszi buza vetésének is van ugyan egy kis akadálya és pedig abban, hogy az őszi, részint a szájj- és körömfájás, részint pedig előbb a szárazság, később a tulnedveség miatt, kevés őszi szántás esett; a tavaszi buza pedig, melyet már őseink úgy ismertek, hogy *»ravasz buza«* a reánk hagyott szálló ige tanúsága szerint — őszi szántást és feltétlen korai vetést kíván. Ez az akadály azonban a völgyekben és lapályokon, ahol a vetetlen maradt vagy a kipusztult vetés helyére kerül a tavaszi buza, el van háritva, mivel mind a két helyen az őszi vetésre a talaj elkészítve volt s ez teljesen potolja az őszi szántást.

A nehézség tehát csak ott van a tavaszi buza vetésénél, ahol nem szántottak az őszi, a talaj termőereje pedig gyenge; az ilyenek hazánkban: a magasfekvések és az oldalas helyek. De itt meg kivezető utat mutat részben, ami a másik oldalon a bajt okozta — az idei kemény hideg, részben pedig az a körülmény, hogy ezeken a helyeken a tavaszi buza megtűri a kései vetést is, — a nagy meleg a magas fekvéseken szorultszeműséget okozni nem szokott, — mely alkalmat ad arra, hogy az őszi szántás hiányát, egy, a vetés előtt adott korai tavaszi szántással pótolhatjuk, melyet rövid lejáratu tavaszi ugarolásnak nevezhetünk.

Az idei kemény hideg ameddig behatolt a földbe, addig a talajnak, ha nem is kapott őszi szántást, meg lesz az a porhanyósága, melyet a téli fagy szokott előidézni. Az átfagyott talaj a téli nedvességből is többet vesz magába. Ha most mindjárt, mihelyt a lehetősége megadva lesz, megszántatjuk a talajt, a porhanyítást az őszi szántással adható mértékig fokozhatjuk, a nedvességet pedig konzerváljuk. Mind a kettőt azonban csak úgy érhetjük el, ha a szántás után nyomban eresztjük a boronát. Az elboronált szántás felett mérséklődik a szél szárító ereje, a hajcsövesség szétrombolásával pedig a téli nedvességet konzerváljuk.

A talaj beérése ezáltal a művelés által 2--3 legfőlebb 4 hét alatt feltétlen beáll s megváltozott fizikai tulajdonsággal és tápanyagokban gazdagodva vetésre a legjobb állapotba jut.

A vetésre, ha géppel vethetünk a szántás

elmaradhat, sőt, hogy a jól leülepedett földet fel ne szaggassuk, jobb munkát végezzünk akkor, ha nem szántunk. A vetőmag befogadására porhanyítóval, esetleg fogassal készítjük elő a talajt. Ha azonban a kézzel vetésre vagyunk utalva, a mag befogadására egy csekély szántást, utána pedig a mag közvetlen aláatkarására egy fogasolást kell adnunk.

Az ugarolással ugyan pár hetet késik a vetés, de a talaj gyommentes és kedvezőbb állapota utána segíti a növényt, a vetés elodázásával vesztett idő behozatalára, mely annyival is inkább könnyebb feladat, mivel a korai vetés a hideg miatt a legtöbbször nem fejlődhetik arányban az eltöltött idővel.

Gáspár József.

A vértetű Kolozsvárt.

IV.

A vértetűről írott dolgozatom már a szerkesztőségben volt akkor, mikor *Fablonowski* közérdekű cikke az *»Erdélyi Gazda«* f. évi 3. számában napvilágot látott. E cikk megjelenése után dolgozatomat mégis közrebocsátani kívántam, habár így egyik-másik momentum a ennek a problémának közel egymásutáni időben ismételtelen kerül e lap hasábjain nyilvános megbeszélésre. Ez azonban csak hasznos: jobban belevésődik az érdekeltek figyelmébe.

Van azonban ebben az érdekes cikkben egy rész, amely részletesebb tárgyalásra érdemes, mivel alulírott megfigyelései nem igen tudják megerősíteni. Ez a rész így hangzik: *»Rajta kell lenni továbbá, hogy csak olyan almafákat szaporítsunk és ültessünk, amelyek Erdélyben a vértetűvel szemben nagyobb ellentálló erővel bírnak. Az ilyen fajták neveit még nem igen lehet felsorolni, ámde, ha valaki községében szetteként és az egyes ottani fajtáknak a vértetűvel szemben való magatartását összeveti, talál támasztó pontot, hogy az adott viszonyok között milyen fajtát ültethet?«*

Dolgozatomban már előbb említettem, hogy semmiképpen sem tudom Kolozsvárt igazolni, hogy a vértetű terjedésének bárminő szabálya lenne, hogy a vértetű ezt vagy azt a fát jobban kedvelné, s hogy volnának a vértetűnek ellentálló fajták. Ismerem azt az irodalmat, amely erre a kérdésre vonatkozik, s kiszállásaimon, pedig mondhatom nincsen Kolozsvárnak olyan gyümölcsöse, amelyben ne lettem volna, különösen figyelmet fordítottam ezek megfigyelésére, ám az eredmény mindig csak negatív volt.

Én azt hiszem, hogy *valamiképpen a rozsdának ellentálló buza, úgy a vértetűnek ellentálló almafajta is csak papíron létezik, a gyakorlatban ilyen nem ismernek;* a vértetű azon az almafán tenyészik, amelyikre a véletlen juttatja, s csak kellőleg meg nem figyelt példákából eredő, avagy csak *egyes esetekből eredő*

általánosítások adták meg annak a hiedelemnek az alapját, hogy vannak kevésbé és inkább ellentálló almafajták.

Nem a magam véleménye ez, hanem kerteszeké is, még pedig ezen a téren bő tapasztalattal bíró kerteszeké s így végre is itt az ideje, hogy le is írjuk.

A vértetűnek ellentálló almafajták kérdésére nézve *Taschenberg* (Schütz der Obstbäume 3. kiadás 1901, 141. oldal) ezt írja: *»Egy először Ausztráliában tett majd Geisenheimban is megerősített megfigyelés alapján vannak bizonyos almafajták, amelyek a vértetűnek ellentállanak. Ezeket más fajták tenyésztésénél úgy értékesíthetjük, hogy köztes nemesítésre használjuk őket. Ausztráliában csak ilyen kétszer nemesített fákat vásárolnak és telepítenek. Geisenheimban ez a megfigyelés a »Worthern Spy« fajtára igazolódott be; mert ezeken akkor sem telepedett meg a vértetű, ha rájuk fertőzött galyakat akasztottak. Amíg azonkívül Ausztráliában a »Majetin« fajta bizonyult ellentállónak, Geisenheimban hasonlóan bizonyult az ananász-renett és a »kgl. Kurzstiel«.*

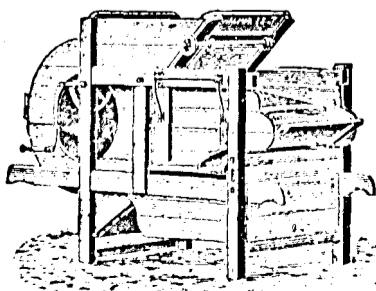
Hogy és mint vannak az almafaeladási viszonyok Ausztráliában, nem tudom, de hát Ausztrália nagyon messze van ahhoz, hogy tapasztalatokért oda menjünk. Hogy azonban a gyakorlatban hogyan váltak be a geisenheimi kísérletek azt legjobban megvilágítja az, hogy egyéb, a vértetűvel foglalkozó német munkák a *Taschenberg* említette *»ellentáló«* fajták nagymérvű terjedéséről egy szóval sem emlékeznek meg, ellenben tény az, hogy a vértetűt Németországban sem sikerült *ilyen módon* visszaszorítani.

Nehogy azonban magam is abba a hibába essem, hogy egy esetből általánosítsak s továbbá, hogy az ellentállóság kérdése Erdélyre nézve lassanként tisztázódjék ezen az uton kérek fel minden almatulajdonost és kerteszt, legyen szives erre a kérdésre vonatkozó egyes tapasztalatait alulírottaknak a *Kolozsvári M. Kir. Gazdasági Akadémiára elküldeni s ha talált Erdélyben a vértetűnek ellentálló almafajtát, abból biztos meghatározás okáért egy ágat és gyümölcsöt is mellékelni.*

Dr. Rapaics Raymund.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A takarmányértékek meghatározása a sertéshizlalásnál. Arre való tekintettel, hogy a sertések táplálékul használt takarmányok közül kevésnek emészhetőségét határozták meg, az állatállomány s takarmányozási kísérleti állomás Tangl Ferencz dr. az állomás vezetőjének felügyeletével végzett kísérletek eredményeit Zaitschek Arthur dr. vegyész teszi közzé: Az összes megvizsgált takarmányok közül a tengerit emésztí a sertés legjobban és pedig

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképvisele

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

a puha tengerit jobban, mint a keményet. A buzatakmányliszt tápanyagait különösen fehérjéit igen jól emésztí a sertés. A Száritott szeszgyári tengerimoslék alkatrészeit, különösen fehérjéit, rosszul emésztí. Gyenge hustermelő képessége miatt a száritott moslék nem elégti ki azokat a kívánalmakat, melyeket a magas fehérjetartalmu sertéstakarmányokhoz fűzünk. A takarmánytök, még nem sikerült termés esetén is, sertéseknél kizárólagos fenntartó takarmányul használható, mert hatására a sertésnek husállománya még valamit gyarapszik is. A nem vermelt és a vermelt takarmányrépa alkatrészeit a sertés jól emésztí, de tisztán répán sertéseket tartani nem lehet, a répa csekély emészthető proteintartalma miatt.

+ Malacok trágyalészüresölése. Gyakran megesik, hogy a növendékmalac bár igen jó moslékban és egyéb táplálékban van része, mégis minduntalan trágyalevet szüröcsöl. Ez nemcsak hogy nincs rendjén, hanem veszedelmes is, mert ha idejekorán elejét nem vesszük a bajnak, akkor biztosak lehetünk felőle, hogy a malac a trágyaléivástól megbetegszik és a legtöbb esetben el is hull. A trágya levét az állat azért kívánja meg, mert rendszerint a mész, néha pedig a só hiányzik eledeléből. Valami kevés sót tehát mindennap adhatunk az állatoknak, attól azonban őrizkedjünk, hogy az egész kótsot állandóan ott találják az ölban, mert akkor egyik-némásik nemcsak annyit nyal belőle amennyire szüksége van, hanem jóval többet és ennek következtében bélbajt kap. Meszet azonban naponta vegyítsünk a növendék állat táplálékába, mert arra a csontképződés céljából föltétlenül szüksége van s ha másként nem jut mészhez, a trágyalé szüröcsölésére vetemedik. Legalkalmasabb a foszforsavas mész vagy a megtört vagy a megörölt csont. A foszforsavas méstől kevés is elég s azt a legjobb a moslékba tennünk. Törött csontot a többi eledel között kaphat annyit amennyi jól esik neki.

+ Szer a száj- és köröm fájás ellen. Az III. Landwirtschaftliche Zeitungban W. Olszynski arra hívja föl a figyelmet, hogy alkohollal száj és körömfájás 24 ora alatt kigyógyítható. Az eljárást is leírja, amely szerinte a száj bedörzsölésében, a körömök közé helyezett szesz kócsban, sőt naponta háromszor egy pohárka 40 százalékos szesz megitatásában áll. A nem beteg állatokat is így kezelte s azok meg nem betegedtek.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Erdei facsemeték kiosztása. Serényi Béla gróf, földmivelségi miniszter az állami (erdei) facsemetekertekből folyó év tavaszán 1159 birtokosnak összesen 21.822,000 darab különféle facsemetét adományoz. És pedig 915 birtokos, kopár és vizmosásos területek befásítására összesen 14.800,000 darab csemetét kap a termesztési költségek elengedésével. Ingyen 19 birtokosnak közterek befásítására, üdülési helyek létesítésére és egyéb célokra 52,000 darab csemetét adnak szintén ingyen. 225 birtokosnak elhanyagolt vágásterületek befásítására összesen 6.810,000 darab csemetét adnak, még pedig 6.020,000 darabot teljes árjegyzési áron, 790,000 darabot pedig a termesztési költségek 50 százalékanak elengedése mellett. Ezenkívül állami intézmények részére különféle fásítási célokra mintegy 160,000 drb. csemetét engedélyeztek.

Pályázati Hirdetmény. 14513/XI-3.1911. szám A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1911. év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartani, a következőbeosztás mellett:

május hó 1—18-ig földmives gazdák; május 24-től június 10-ig vasuti alkalmazottak; június 14-től 27-ig lelkészek; július 1-től 18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók; végre augusztus 15-től 28-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy a résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, s a méhkaptárak és méhészeti segédeszközök készítését is megtanulják.

A tanfolyamok hallgatói azoknak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek, sőt a m. kir. államvasutak vonalain III-ad osztályu utijegyük árának megtérítésére is igényt tarthatnak. A 6—17 vonalszakaszon túl lakók az utiköltség megtérítés kedvezményeiben csak akkor részesülnek, ha a részükre felvételük esetén megküldendő félárú jegy váltására jogosító igazolvány használatára mellett utaznak.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik. A pályázni szándékozók felhívattak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérik, a m. kir. földmivelségi miniszterhez címezve feltes hatóságuk útján, a földmivesek és más foglalkozásuak pedig községük előljáróságának ajánlásával ellátva legkésőbb egy hónappal az illető tanfolyam kezdete előtt nyújtják be.

Előnyben részesülnek azok a folyamodók, akik a tanfolyamra való felvételüket már előző években is kérték, de hely szűke miatt kérelmük figyelembe vehető nem volt.

A lentermelés fellendülése. Az utóbbi évek kedvezőtlen időjárása következtében a lentermelés kevésbé sikerült hazánkban. Most azonban, hogy az üzleti élet fellendülőben van és a lenfonál értékesítése is kedvezőbbre fordult, a gazdák nagy kedvvel karolták fel ennek a fontos kereskedelmi növénynek termelését és mint értesülünk, az ipari és gyáripari célokra szolgáló len jelentékenyen nagyobb területen fog termeltetni. Minthogy az eddigi eljárás mellett évenként csak mintegy ezeröt-száz hordó lenvetőmagot lehetett eddig a termelők között kiosztani, Serényi Béla gróf földmivelségi miniszter akként intézkedett, hogy a termelőknek kedvezményes áron az eddiginél jóval nagyobb mennyiség, körülbelül ötezer hordó orosz lenvetőmag osztassék ki. A miniszter intézkedésére a gazdák nagy kedvvel fogtak a lentermeléshez, így remélhető, hogy a tett intézkedésekkel a lentermelés helyes irányban fog állandóan fejlődni.

Körrendelet a száj- és körömfájás miatt. A földmivelségi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben utasítja a hatóságokat, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt zár alatt levő községeket abban az esetben, ha a tisztítás és fertőtlenítés eljárása befejezést nyert, azonnal oldják föl a zár alól.

Méhtenyésztés a vasut mentén. Serényi Béla gróf, földmivelségi miniszter kizárólag az államvasutak alkalmazottai részére külön méhészeti kurzust rendeztet s átiratban fölkerlte Tolnay Lajost, a vasutas szövetség elnökét, hogy a kurzus sikere érdekében a szövetséget támogassa. Együttal tudatja az elnökkel, hogy a rendelkezésre álló hitelhez mérten a vasuti alkalmazottaknak kaptárakat és méhészeti eszközöket is fog indokolt és különös méltánylást érdemlő esetekben engedélyezni, hogy e gazdasági mellékhaszonvételt megkedveltesse.

Vámszedés jégen és gázlókon. Az országnak nem egy helyén a hidvámszedésre jogosultak vámot szednek a jégen vagy a időközönként járható gázlókon is. A kereskedelemügyi miniszter most hozott rendelete szerint a vámszedés csak a vámtárgy használatára fejében engedélyezhető s csakis azoktól követelhető és szedhető, kik a *vámtárgyat* használják.

A magvizsgáló állomások és a legelőjavítás. A magvizsgáló állomások a magvizsgálatokon kívül az új rétek és legelők alkatrészeinek szakszerű összeállításával is foglalkoznak. Az állomások utóbbi közhasznu működésére különösen azért hívjuk fel a gazdaságosság figyelmét a nyilvánosság útján is, mert az ország rétjei és legelői igen elhanyagolt állapotban lévén, az állattenyésztés érdekei sürögösen követelik, hogy e téren is haladás álljon be. A földmivelségi kormány gondoskodott róla, hogy a magvizsgáló állomásokhoz érkező kérelmeket záros határidőn belül intézzék el.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— [Báró Bornemisza Károly] egyesületünk volt alapító tagja, az erdélyi főuri világ művelt lelkü férfia február hó 26.-án meghalt. Báró Bornemisza Károly, a nagy művészi hajlandóságu férfiu 1840 ben született Abafáján, középiskoláit Kolozsváron, az egyetemet pedig Berlinben végezte. Ezután beutazta egész Európát, 1870-ben hazajöve, mint honvéd huszárhadnagy két évig katonáskodott. Ott hagyva a katonai pályát politikai pályára lépett, országgyűlési képviselője volt a magyarláposi kerületnek, 1890 ben Szolnok-Dobokavármegye főispánja lett. Főispánsága alatt épült fel Désen a színház, igazságügyi palota, állami főgimnázium, létesült a vármegyei muzeum stb. Utóbbi időkben Kolozsváron tartozkodott, hol mindenki ismerte, meleg szive és művészi lelke sugallatára Kolozsvár minden művészi mozgalmában résztvevett. Ott volt a képművészeti hangversenyeken, színházban amikor csak tehetett. Most, hogy az elmúlás ideje bekövetkezett, bucsuzunk tőle, többé nem láthatjuk nyugodt, magyaros alakját. Legyen pihenése csendes és örök.

Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Nagykászoni és impéri báró Bornemisza Elemér, mint fia, báró Bornemisza Elemérné, cseszeliezi Szilvássy Carola, mint menyje, nagybarcsai Baresay László, mint unokája, öz. zabolai gróf Mikes Benedekné, Moser Zsófia, mint mostoha-anyosa, valamint számos közeli és távoli rokonok nevében szomoruan jelentik, hogy nagykászoni és impéri báró Bornemisza Károly cs. és kir. kamarás, a magyar főrendiház örökös tagja, a magyarláposi kerület volt országgyűlési képviselője, Szolnok-Doboka vármegye nyug. főispánja, a Lipót-rend lovagkeresztjének tulajdonosa életének 71-ik évében, hosszú és kínos szenvedés után folyó hó 26-án délután fél 6 órakor meghalt. Földi maradványai f. hó 28-án délután 3 órakor a köztemetői halottas kápolnában beszentelés után Nagy-Debrecke fognak szállíttatni és ott újabb beszentelés után, március hó 1-én délelőtt fél 12 órakor a családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozatok március hó második napján délelőtt 11 órakor fognak úgy a kolozsvári kegyesrendiek templomában valamint a kegyesuri templomokban bemutatni, Kolozsvár, 1911. évi február hó 26-án.

Béke lengjen porai felett!

— IX. országos gazdakongresszus Budapest. A magyar gazdaközönség utolsó országos kongresszusát Pécsen 1907. év szeptember hónap 3. és 4. napjain tartották meg. Ezóta sok megoldandó kérdés tartódott felszínre. Eppen ezért folyó év május 6., 7. és 8. napjain újabb kongresszust fog rendezni az O. M. G. E. a vidéki gazdasági egyesületek, szervezetek és gazdakörök tagjainak bevonásával oly célból, hogy megvitathassák mindazon, törvényhozási kormányzati és társadalmi intézkedéseket, amelyek egyrészt a mezőgazdasági termelés kiterjesztése és fokozása, másrészt pedig a mezőgazdasági termények kedvezőbb értékesítése szempontjából szükségesek. A kongresszus a székesfővárosi vígadó termeiben tartja üléseit közigazgatási és szakoktatási, mezőgazdasági politikai és értékesítési, állattenyésztési és állategészségügyi, földmivelségi és növénytermesztési, majd a mezőgazdasági- ipari és üzemi szakosztályokban. A tanácskozások részletes programját és az előadók névsorát március 18-án délelőtt 10 órakor állapítják meg a Köztelken amidőn alakuló ülést tart a kongresszus rendező-bizottsága. Különben a kongresszus elnöksége Károlyi Mihály gróf vezetésével már hozzáfogott az előkészítő munkálatokhoz. A napokban kérték fel a diszelnöki tisztségre Darányi Ignácot, Desseffy Aurél grófot, Serényi Béla gróf földmivelségi minisztert és Tisza István grófot. A kongresszusi iroda, amelynek élén Rubinek Gyula igazgató, mint főtitkár és Mutschenbacher Emil dr. titkár állanak, gondoskodni fog a tanácskozásira fölérkező gazdák elszállásolásáról és legközelebb

lépéseket tesz a kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolások ügyében is. A májusi gazdapnapokat érdeklő minden ügyben a kongresszusi iroda (Budapest, IX. Köztelek) ad felvilágosítást.

— Az Erdélyrészi Falka-Vadász Társulat gyűlései. Az E. F. V. T. versenyrendező 7-es bizottsága febr. 25.-én a Kolozsvári Casinó helyiségében gyűlést tartott. A gyűlésen az idei verseny prozójára hoztak határozatot. A megállapodás lényegében a régi maradt, de részlet kérdéseiben megváltozott. Az idei versenyeket október 1.-én, 8.-án, és 15.-én fogják megtartani.

Az E. F. V. T. választmányi ülését febr. 26.-án tartotta meg gróf Bánffy György elnökle alatt. Tárgya a délutáni közgyűlés előkészítése volt. Új tagokul megválasztották a 35. tüzér ezred tisztii karát és br. Appel Jenőt.

A közgyűlést délután 3 órakor tartották meg a Casinó helyiségében gr. Bánffy György elnökle alatt. Jelen voltak: ifj. br. Wesselényi Miklós, br. Appel Jenő, br. Bánffy Endre, gr. Bethlen András, gr. Bethlen Károly, ifj. gr. Béldi Kálmán, gr. D'Orsay Olivér, Felszeghy András, Horthi Jenő, gróf Horváth Tholdi Rudolf, br. Huszár Pál, gr. Nemes János, gr. Teleki Arthur, gr. Teleki Ádám, gr. Teleki Ferenc, Merczignenszky Miksa, a 35. tüzér ezred képviselőiben br. Wesselényi István, ifj. br. Wesselényi Miklós és a zsidói német képviselője.

Tudósításunk a következő: Versenytitkár évi jelentése után a falkanagy olvasta fel évi jelentését. Br. Bánffy Ernő pénztárnok évi jelentését távollétében Felszeghy Andor olvasta fel. Számvizsgáló bizottság a felmentvényt a pénztárnoknak megadta. A költségvetés elfogadása után a kilépő választmányi tagok helyett 2 évre megválasztott Antos István, Barcsay Tamás, gr. Bánffy Endre, gr. Bánffy Miklós, gr. Bethlen István, dr. Navratil Ákos, Szereday Aladár. Tiszteletbeliszámvizsgálókká: báró Huszár Pál és gróf. Teleki Ádám választott meg. A jövő évi 7-es verseny bizottságba pedig: elnökül ifj. br. Wesselényi Miklós, tagokul br. Bánffy Endre, gr. Bánffy Miklós, gr. Bethlen István, ifj. gr. Bánffy Kálmán, falkanagynak gr. Teleki Arthur és gr. Béldi Ferenc.

— A gazdák és szegényemberek érdekeit szolgáló E. M. E. jog- és társadalomtudományi szakosztályának néphivatalától az alábbi levelet vettük, melyet a gazdakörök tagjainak is figyelmébe ajánlunk.

»Néphivatalunk, melynek működés köre Kolozsvármegyére is kiterjed, a reászoruló szegény embereknek mindennemű ügyes-bajos dolgaiban, melyek akár közigazgatási hatóságoknál, akár bíróságoknál, akár pénzügyi hatóságoknál, akár hatóságon kívül is előfordulnak, tehát pl. anyakönyvi, mezőrendőri, munkás, cseléd, katonai, iskolai, gyermekvédelmi, gyermekmenházi stb. mindennemű adó és illetékügyi, bárminemű peres és perenkívüli ügyekben hetenként hétfőn délután 4—¹/₆-ig és szombaton délután 5—¹/₇-ig rendelkezésre áll. De ezenkívül az írásban hozzáforduloknak is ad tanácsot. A tanácsadás teljesen díjmentes. Igen örvendenenk, ha a falusi közönségnek is minél nagyobb mértékben szolgálatára állhatnánk. Ezért arra kérjük tekintetes Cimet sziveskedjék a kolozsvármegyei gazdaköröknek mindezeket tudomására hozni és őket felkérni, hogy ezeket a gazdakörrel megismertetvén, jeleljenek ki valakit a magok részéről, aki írástudatlan szegényembereknek ottani kérelmét felvenné és nekünk azt a humánitás nevében díjtalanul közvetítené. Helyes volna, ha az illető a gazdakörnek működési napjain, esetleg gyakrabban meghatározott időben venné fel a kérelmeket.

A kérdésben kitüntetendő a kérelmező neve, lakása, foglalkozása és kérelmének rövid, de pontos tartalma,

Ha a Gazdakörnek az illető szegénységéről kételye volna, az előjáráságtól kérelmének

közvetítése előtt szegénységi bizonyítvány is szerzendő be és csatolandó!

Hivatalunk mindezen ügyeket szakértő tanácsadók útján intézi el és célja, hogy a magára hagyott szegény népet ügyei gyors és pontos elintézéséhez juttassa; a zugirások kezéből, akik magukat megfizettetik s az ügyeket ennek dacára rosszul és felelősség nélkül intézik el, megszabadítsa!

Hivatalunk Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 13 sz. alatt van.

Örömmel olvassuk ezt a levelet, mert tudjuk jól, hogy a falusi nép egy része még a gazdasági dolgokban is mennyire hátra van, noha mindig azzal foglalkozik, abban él. A gazdasági dolgokban való járatlanságán igyekszik egyesületünk téli falusi előadások, tavaszi és nyári határjárások, könyvek kiosztása útján segíteni. Az állam amennyiben teheti, anyagiilag segíti a gazdakörök gépeinek és tenyészállatoknak ingyen, vagy kedvezményes áron való kiosztásával. Ezen német munkában az E. M. E. néphivatala is részt óhajt venni, hogy a népek adó, katonai, bírósági, peres, illeték stb. ügyeiben tájékozást nyújtson, tanácsot szolgáltáljon. Láttuk jól, s látjuk ma is, hogy a jámbor, szegény de becsületes falusi embernek ezekben a dolgokban való járatlanságát, kezdve a Mócsi zsidótól fel a pesti milliomos nagyságos urig, hány kapzsi ember használja ki a maga javára s a szegény ember kárára. Ezen zsarolásoknak némi korlátozása végett, igen helyénvalónak találónk, ha a gazdakörök elnökei a legközelebbi gyűlésen ezt a levelet felolvasnák, hogy az olvasni nem tudó emberek is akik, legjobban rá vannak utalva ezen intézményre tudomást szerezzenek róla.

— Szőlőmunkás-tanfolyam. A Kisküllőmegyei Gazdasági Egyesület Diószentmártonban március 15-től húsz munkás részére szőlőmunkás-tanfolyamot rendez, melyre kisükkői, marostordai és tordaaranyósmegyei földmivelőket vesznek föl. A fölvetett növények lakást és hónaponta 40 koronát kapnak. A tanfolyam költségeit a földmivelésügyi kormány fedezi.

— A csikvármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya február 27-én ülést tartott, melyen a földmivelésügyi m. kir. miniszternek a sertésorbánc elleni védőoltások és a haltenyésztés felkarolása tárgyában kelt leiratai tárgyalattak. A vármegye 17 községében a védőoltásoknak ingyen való teljesítése határozottat el. A haltenyésztés felkarolása tárgyában kelt leirat az egyesületi közlönyben közzététetni s arra a gazdák figyelmébe felhívni határozottat. A székelyföldi kirendeltség helyi megbizottjának a »Magyar Földmivelés« című gazdasági szaklap terjesztése és a községekben téli időben szokásos tenyészkan hiány megszüntetése iránt kelt megkereséseire, valamint az O. M. G. E.-nek a folyó év március első felében tartandó állatszámítás alkalmával a vármegyei állatlétszám pontos összeírása érdekében közrehatásra történt felhívására iroda által tett sikeres intézkedések helyesléseivel vétettek tudomásul. A folyó év bikavásár napjára március 29-e kitézetett. Az erdei facsemetekertek fenntartása és az erdőültetésekkel járó költségek nehézségei tárgyában tett indítvány a jelen volt kir. erdőhivatali főnök szakszerű s a továbbiakra nézve megnyugtató hozzászólása után a napirendről levétetett. A múlt igazgató választmányi ülésen Csikszere da város polgármestere által a város területén a zöldségtermelésben legtöbb eredményt felmutató termelő jutalmazására felajánlott 50 kor. pályadíjra vonatkozó pályázat kitézetett s ennek kapcsán Ince Ignác ig. vál. tag részéről csikcsatószegei és csikszentsimoni zöldségtermelők jutalmazására felajánlott 50 kor. köszönettel fogadtatott s erre nézve is a pályázat kiírása elhatározottat. A vármegye községeiben levő közbirtokossági »esztena társaságok«-nál a sajtókészítés ellenőrzése teljesen el lévén hanyagolva, ennek orvoslása végett a szükséges intézkedések megtételére vármegye alispánja felkérteni határozottat. Az ülésen

ezen kívül még több apróbb ügy tárgyalottat le és nyert elintéztet. Az ülésen Becze Antal elnökle alatt az igazgató választmány tagjai szép számmal voltak jelen.

— Állatszámítás. Megemlékeztünk már lapunkban, hogy e hó elején állatszámítás lesz, mely a február hó 28.-i tényleges állományt fogja feltüntetni. 16 év óta nem volt összeírva Magyarország állatállománya, nem csoda tehát, ha olyan nagy érdeklődéssel néz eléje az egész ország gazdatársadalma ennek az állatösszeírásnak; csaknem olyan, vagy talán még nagyobb érdeklődéssel, mint a népszámlálásnak tekintett eléje. Érdekes adatokat fogunk nyerni a szarvasmarhák csoportjában a fajták kimutatásánál. Meglátjuk, hogy az anyai vitára alkalmat szolgáltató magyar erdélyi fajta szarvasmarha létszáma csökkent-e vagy emelkedett. Csökkenésén csodálkozni nem lehetne, mert eltekintve elenségeitől, a nagy kiterjedésű legelők feltörése következtében ennek a tenyészése is szűkebb körbe szorult. 16 év alatt nagyon sok tejgazdaság keletkezett a városok környékén amelyekben csaknem mind tarka marhát fejnek. Vannak akik az állatállomány esését az alacsony borjázási százalékban keresik. Ha erre vonatkozólag is szolgáltatna adatokkal az állatszámítás, az alacsony százalékkal, meddőségével, bizonyára itt is a tarka marha vezetne.

— A haltenyésztés és a földmivelésügyi kormány. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszternek azt a rendeletét, hogy a községeket és közbirtokosságokat, valamint a magánosokat államsegélyben részesíti ha mesterséges haltenyésztéshez kezdenek, nagy érdeklődéssel fogadták. Az országos halászati felügyelőség egyre-másra kapja az érdekes bejelentéseket. Több helyen mesterséges halastavak vannak keletkezésben. A gazdasági egyesületek csoportos kirándulásokat rendeznek tagjaik részére az egyes haldzdaságok megtekintésére.

— Tenyészszarvasmarhavásár Nagyszébenben. Szébenmegye közgazdasági-bizottsága a kormány és a megye által segített, díjazással és oklevéllel kiosztással egybekötött XXII. tenyészszarvasmarhavásárát Nagyszébenben március 27. és 28-án tartja meg.

— Új korcsmarendelet Galiciában. Néhány nappal ezelőtt a lapok említést tettek arról, hogy a galíciai zsidó korcsmárosok közül, több százan mentek föl Bécsbe és jöttek el Budapestre is, hogy az osztrák miniszterelnök-nél helyzetük javítását kérjék. Miután bizonyára sokakat fog érdekelni, hogy Ausztriában mi történt, hát az ott január elsején életbelépett új korcsmarendelet főbb pontjait a következőkben adjuk: a) Városban — Krakót és Lemberget kivéve — ötszáz lakosra eshetik legfőlebb egy italmérési helység (Ausschank). b) Falun csak 800 lakosra. c) Olyan falvakban, ahol gyár van, illetve ahol a lakosság nagyobb része gyári munkásokból áll, pálinkamérését egyáltalán nem szabad engedélyezni. d) Olyan helységeken ahol, a rendeletben előirt lakosságszámhoz megfelelő mennyiségű korcsmára vagy pálinkamérésre kérnek engedelmet, de a községi képviselőtestület úgy határozza, hogy el lehet a helység italmérés nélkül is, a hatóság egyáltalán nem adhat engedelmet, kivételes esetben a helytartóság, de csak felét annak, amennyi engedelem különben a lakosság száma szerint adható lenne. Mindebből az tűnik ki, hogy január elsején Galiciában tizenhatszáz olyan kocsmát szűnt meg, amelyben pálinkamérés javában folyt. Egy hasonló rendelettel Erdélyben vajon hány kocsmát lehetne megszüntetni.

— Kolozsvármegye állategészségügye. Beköszöntöttek az enyhébb napok, amikor a bakteriumok is új életre kelnek s amennyire fél a városi ember a kolera újból való feltámadá-

sától annyira a gazda a különféle állati ragályos betegségek visszatérésétől. Kolozsvármelegében jelenleg a következő ragályos betegségek állanak fenn.

Lépfene: kolozsvári j. Bonchida m. **Veszesség:** bánffyhungyadi j. Bánffyhungyadi, Viság; gyalui j. Gyalu; kolozsvári j. Csomafája p., Felek, Magyarfodorháza. **Ragadós száj- és körömfájás:** almási j. Berce 3 u.; bánffyhungyadi j. Bedecs 9 u.; Bocs 5 u.; Jósikatelep 4 u., Kalotaujfalu 12 u., Kelecel 9 u., Magyargyerőmonostor 3 u., Magyarvaskó 21 u., Meregyó 8 u., Nagykalota 5 u., Oláhbikal 4 u., Oláhgyerőmonostor 14 u., Retyicel 6 u., Rogozsel 2 u., Székelyó 11 u., Trányis 7 u., Viság 13 u., gyalui j. Hideghavas 4 u. és 8 t., Lapistya 4 u., Magyarujfalu 3 u.; mócsi j. Gyulatelke 4 u., Marokháza 7 u.; nagysármási j. Budatelke 9 u.; Nagysármás; tekei j. Barótfalva p., Budurló 14 u., Mezőkerked p., Oláhsolymos 9 u. **Fuhhimlő:** almási j. Milván 4 u.; bánffyhungyadi j. Zentelke, mezőörményesi j. Mezőszilvás; nagysármási j. Budatelke I., Kiscég I. tekei j. Vajola I. **Rühkór:** almási j. Zutor ló.; nádasmenti j. Egeres 2 u. 16. **Sertésorbánc:** nádasmenti j. Bogártelke. **Sertésvész:** mócsi j. Magyararkályán.

— **Szőlészeti kongresszus Montpellierben** A montpellieri szőlészeti kongresszus ez év május hó 18., 19. és 20-án lesz megtartva. Fővédnökei a francia földművelésügyi minisztérium, az orsz. francia gazdasági egyesület, a felsőbb nemzetközi szőlészeti tanács, a francia szőlősgazdák egyesülete stb. Minden fontosabb kérdést tanulmány tárgyává tesz a kongresszus és tekintve a kitűnő előadókat, nagy érdeklődéssel tekinthetünk elébe. Előadások tartanak a peronoszporáról, a blackrottról; tárgyalják a szőlőmoly, szőlősodrópille elleni védekezést stb. A legtöbb külföldi állam képviselteti magát, így Magyarország is az ampelológiai intézet igazgatója által. A kongresszuson való részvételre elegendő kérelemmel fordulni a heraulti központi mezőgazdasági egyesület igazgatójához (M. le président de la Société centrale d'agriculture de l'Hérault) 17, rue Maguelone, Montpellier. A beiratkozás ingyenes. Akik igényt tartanak a kongresszus naplójára, a társasutazásokra, azok a beiratkozásnál 10 frankot kötelesek fizetni.

— **Törvényjavaslat az állattenyésztésről.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület **Prikner** János miniszteri tanácsost fölkérte egy az állattenyésztésről szóló új törvényjavaslat kidolgozására. A javaslatot egy szűkebb bizottság letárgyalta és annak egyik-másik pontját módosította. Miután a vidéki gazdasági egyesületek véleményezései is beérkeztek, ezek figyelembevételével fogja megállapítani az egyesület állattenyésztési szakosztálya a törvényjavaslatba felveendő további kívánalmakat, hogy a földművelésügyi kormányhoz a javaslat végleges szövegét mielőbb fölterjeszthessék.

— **Értesítés.** Az érdekelt gazdaközönség tájékoztatása céljából tudatjuk, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur értesítése szerint, használt távirtda vashuzat a készlet hiányában huzamosabb ideig nem szolgáltatható ki.

— **Gazdasági és ipari kiállítás Szatmáron.** A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület szeptember hónap 21 től október hónap 2-ig általános gazdasági és ipari kiállítás keretében üli meg Szatmári-Németi szab. kir. városban főnnállásának félszázados jubileumát. A kiállítás vármegyei jellegű lesz, kivéve a baromfi és mézőgazdasági gépcsoportot, melyek országos jellegűek lesznek. A kiállítással egyidőben fogja Szatmáron megtartani a Magyar Gazdaszövetség II. nagygyűlését.

— **Gyógynövény- és dió kivitel.** Egy hamburgi ügynöki cég magyar gyógynövénye-

ket tudna elhelyezni; egy erfurti cég pedig Thüringiában magyar dió kiviteli céget óhajtana képviselni. Bővebb részletekkel szívesen szolgál a magyar királyi kereskedelmi muzeum Budapesten.

— **Tenyészállatvásár Segesvártt.** Segesvár város a földművelésügyi miniszter támogatásával. f. hó 12.-én tenyészállatvásárt rendez, melynek részletei és feltételei lapunk mai számának hirdetési rovatában vannak ismertetve. Ajánljuk olvasóink figyelmébe!

— **A ragadós száj- és körömfájás csökkenése.** A földművelési minisztériumhoz beérkezett múlt heti hivatalos jelentések szerint a ragadós száj- és körömfájás, amár még mindig nagy területeken el van terjedve, mégis örvedetesen csökkent. A hivatalos adatok szerint a múlt héten 5055 községnek 23.587 udvara volt fertőzött. ami az előző héthez képest 2274 udvarban és 258 községben beállott csökkenést jelent.

— **Uj székely vasutak.** Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a székely körvasutból kiágazólag, két vicinális vasut előmunkálataira adott engedélyt. Az egyik Gyergyóditróról indult ki és Punta érintésével Gyergyótölgyesig van tervezve. A másik a Maroshévíz—Gyergyótölgyesi, illetőleg Maroshévíz—Alsóborszéki vonal. E vonal kiépítése míg egyrészt nagyban hozzá fog járulni Borszék-fürdő felvirágzásához, másrészt fellendíti a székely faipart is.

40—50 darab másfél éves prima ökörtinót, április 1.-i szállításra keresek megvételre. Ajánlatokat „B. A.” jellegre a kiadóhivatalba kérek. (x. y.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉG
— (Jókai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.

2001

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 150 millió korona.

E társulat, mely 70 éves fennállása óta 550 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

SZEKULA ÁKOS

vezérfelügyelő

2091

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10—50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönök, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimelő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Feren József-ut 7.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége

Kerestetik
150—200 holdas gazdaság
haszonbérletre.
Ajánlatok a kiadóhivatalba „Bérlet” jellegével küldendők.
2533

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata
Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)
Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closetteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeteket szivattyu állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban.
2436

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,981.700.— K
Tartalékok	1,983.963.54 "
Összesen:	3,915 663.54 "
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "
1907. " "	41.877.32 "
1908. " "	31.088.76 "
1909. " "	106.589.64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,983.983.54 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2003 **Az igazgatóság.**

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSAK és PONYVA
a legjobb minőségben, és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni! 2260

Eladó kiváló jó minőségű I. oszt. bor- lugas és csemegefajta szőlőoltványok.

A Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részvénytársaságnál peronospora és csimasz károktól (pajor) mentes kitűnő jó bor- lugas- és csemegefajtájú különböző alanyokra oltott szőlőoltványok **kaphatók.** A részvénytársaság kívánatra megrendelőinek díjmentesen küldi meg az 1910-1911. évekre vonatkozó árjegyzékét, mellékelve szőlőültetési és kezelési **utmutatását.**

Levélbeli küldemények címzendők:

Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részv. Társ. **DICSŐSZENTMÁRTON**

Schöppner Sámuel
uyug. m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő, telepigazgatónak
Dicsőszentmártonba.

MATUTSEK JÓZSEF
KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült **FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.**

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Haszonbérbe adó
1911, esetleg az 1912.

gazdasági év kezdetétől hosszabb időre, egy közel 400 k. hold szántó, kaszáló és I-ső minőségű vetett legelőből álló, három évtizedet meghaladott, nagy állattenyésztésre fektetett, belterjes gazdálkodással sokszorosán átrágyázott, kiváló termő erőben levő földbirtok öszvetéssel, lóherékkel, 30 k. holdon felüli kitűnő, 4-szer kaszálható luczernással, modern gazd. felszereléssel, kőből-téglából épült, cseréppel fedett bőséges gazd. épületekkel.

Értekezhetni: **Sperker Ferencz** földbirtokossal.
Lakása: Szentdemeter, u. p. Nagy-Kend.

2537

ELADÓ

15 darab 13 hónapos elsőrendű tisztavérű, saját nevelésű fehér mangalica kanmalac.

Gr. Horváth Tholdy Rudolf.
Pata.

2551

ERDELYI BANK
és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.
A bank elfogad betéteket
takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,
járdékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket
elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra,
folyószámlán és előre meghatározott időre

Díjmentesen bevált szelvényeket
és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,
hitejleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt
tűz- és betűrémmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)
2017 **Özletli órák:**

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

SZŐLŐOLTVÁNY-ELADÁS!

Az idei esztendő a peronosporának óriási mód kedvezett és ez az oka, hogy az egész országban nagy pusztításokat is végzett. Ellepte nagyrészt az oltványokat és vesszőket is és aki ilyen oltványból vagy vesszőből ültet, eredménytelen lesz a telepítése.

Büszkén állíthatom, hogy összes oltványaim és vesszőim **mind egy szál peronosporamentesek** és így nemcsak kifogástalan anyagot, de hosszulettű tökét is adok vevőimnek. Minden érdeklődőt szívesen látok, hogy ezen állításom valódiságáról **személyesen** győződjék meg.

Csoda-szőlő; a legbővebben termő szőlő. 100 hektollert terem holdanként s emellett jó zöldfehér bort ad.

Pozsonyi fehér; legújabb európai hybrid, 1 hold 70-80 hl. terem. Rendkívül buja növény s így öreg szőlőkben a hiányok pótlására alkalmas, már az első évben 150 cm. magasra megnő. Bora kitűnő, nem rothad, és a jövő szőlője.

Muscat Ottonel; a legfinomabb bort termi; zamatos erős, csukorfoka október közepére 20-28 fok, igen bő-termő, gyenge borok feljavítására alkalmas. **Ár:**
1000 gyökeres fásoltás . . . . . 200 korona
1000 2 éves gyökeres fás vagy zöldoltás . . . . . 220 korona
1000 gyökeres zöldoltás . . . . . 180 korona
1000 sima zöldoltás . . . . . 100 korona
1000 gyökeres nemes vessző . . . . . 50 korona
1000 sima nemes vessző . . . . . 20 korona

Szőlőoltvány legjobb fajokban.
Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökeres, egyedül alkalmas régi telepek földözására, ezre . . . . . 240 K

Gyökeres fásoltvány, ezre . . . . . 180 K
Gyökeres fásoltvány szépséghibával, olyan kötelezettség-gel, hogy 95% megered belőle, ezre . . . . . 90 K
Gyökeres zöldoltvány, ezre . . . . . 170 K
Sima zöldoltvány, ezre . . . . . 90 K
Gyökeres Ripária Portális I., ezre . . . . . 36 K
Gyökeres 2 éves I., ezre . . . . . 40 K
Sima Ripária Portális vékony II., ezre . . . . . 20 K
Gyökeres hazai nemes vessző, ezre . . . . . 40 és 36 K
Sima hazai nemes vessző, ezre . . . . . 10 és 8 K

Legjobb fajokban, teljes jóállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszszadom. 2529

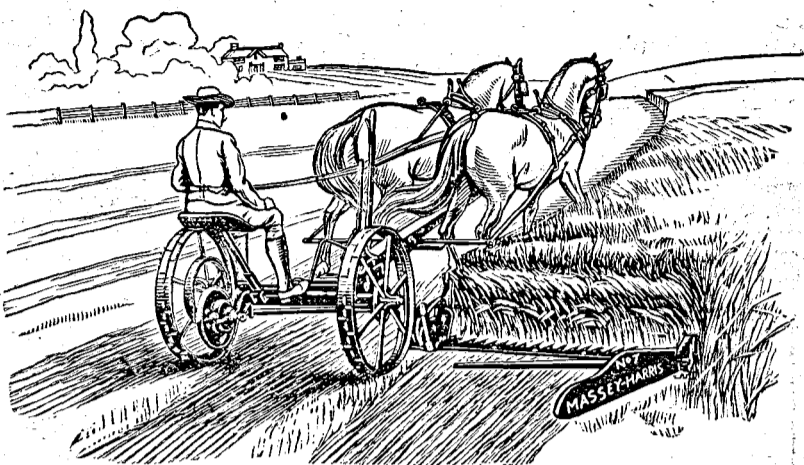
Nagy árjegyzék ingyen.

Csabagyöngye legkorábbi és legfinomabb csemegefajta még alig kapható. Szaporítani **legajánlatosabb,** 1 db gyökeres oltás 40 fill., 10 db 3/2 K, 100 db 32 K; 1 sima oltás 20 fill., 10 db 1-30 K; 100 db 16 K. Oltványaimat teljes felelősséget vállalok. Rendelésnél az ár negyedrészét előleggel beküldendő, a többi utánveszem.

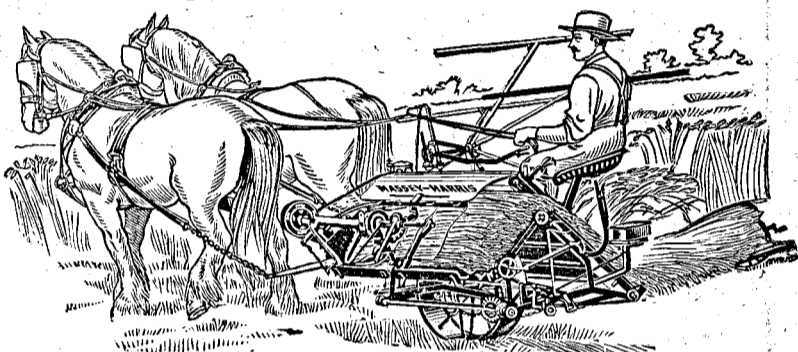
Székely I. József
GYÖNGYÖS. Szent-Urbán-templom.

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

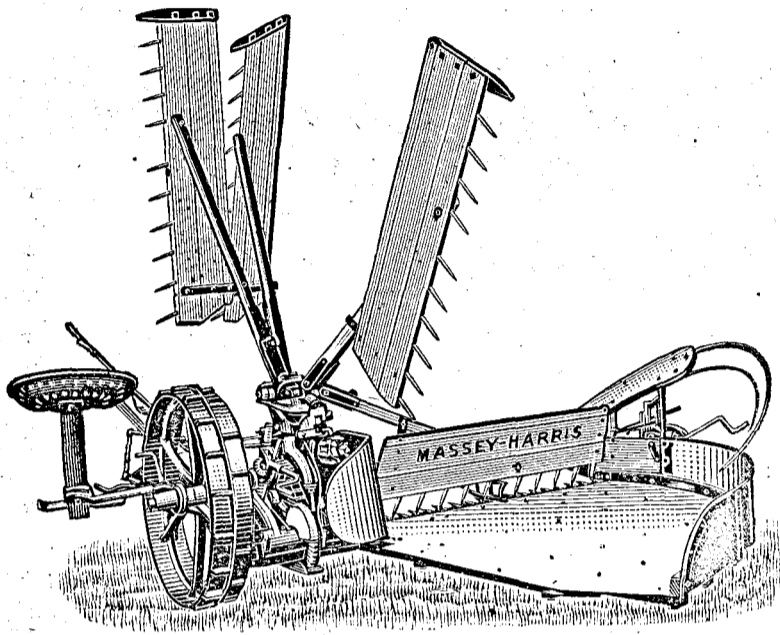
2521

A világ legjobb gyártmányai!

fűkaszáló aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::
TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

Róth Testvérek

medgyesi

Szőlőoltványtelepét

a t. e. közönség figyelmébe ajánljuk.

Mindenki, aki első osztályú, szép, peronosporamentes szőlőoltványokat megvenni szándékoszik, sziveskedjék árjegyzéket kérni.

2546

Eladó

a ladamos-alamori bérgazdaságban tenyésztésre alkalmas, edzett, magyar erdélyi

fajtehén 36 darab,

kisborjas és borjuzó, valamint annak 2 évi

üszőszaporulata.

Érdeklődőknek tudósításuk esetén Ladamos vasuti állomáson kocsii áll rendelkezésükre.

2554

200 ezer darab

első osztályu

2 meteres és 2-20 meteres hosszúságn

hasított tölgy

szőlőkarót

most tavaszi szállításra keresek.

Legolesőbb árajánlatokat kérek

„SZŐLŐGAZDA“ jeligére e lap kiadóhivatalához sürgősen beküldeni.

2557

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzekemagyarországi vezér-
képviselése:

Fleischl Samu cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen ELSŐ DIJ (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az ujeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Atlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántúli agrár-
bank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános
Forgalmi Bank Debrecen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer
Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferenc Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselőt.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidé-
kéről megtudakolható a fenti vezérképviselőttől.

2531

Szám 1309-1911. V. T.

Hirdetmény. Szegesvár városának a m. kir. földmivelés-
ügyi miniszter ur támogatásával rendezendő**tenyésztő-állatvásárja**folyó évi március hó 12-én fog az új marha-
vásártéren megtartatni.A vásár alkalmával a város részéről **dijak**
700 korona összegben fognak ki osztatni, mely
összegekből 300 koronát a m. kir. földmivelési
miniszter ur bocsát rendelkezésre.**Helypénzek** vagy más **dijak** nem sze-
detnek.**Dijakban** csakis azon Nagyküküllő vár-
megyei **tenyésztők** részesíthetők, kik bizonyít-
vánnyal igazolják, hogy a díjazandó állat legalább
 $\frac{3}{4}$ (háromnegyed) év óta birtokukban van.A **városi tenyésztő-állatvásárral** kapoco-
latosan a segesvári járási főszolgabíró külön hir-
detménye szerint **járásai tenyésztő-állatdíjazás**
is fog tartatni.

A marhalevél feltétlenül elhozandó.

A vásár alkalmával a községek és föld-
birtokosok tenyésztő-állat szükségletüket fedezhetik.

Szegesvár, 1911. évi február hó 25-én.

2555

A városi tanács.

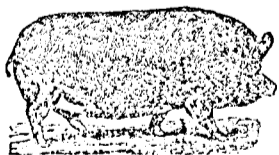
Eladóözv. báró Bornemissza Andrásné sz. gróf
Teleki Polixena ömált. Komlód-oroszfái
gazdaságában:21 darab 2 és 3 év közötti saját nevelésű erdélyi
magyar fajú **fehér bika**, melyek közül 2 drb a kolozs-
vári kiállításon dícsérő oklevéllel lett kitüntetve.Eredeti házi nevelésű anyáktól és L. Sperker szent-
demeteri s gróf Wass m.-záhi tenyészteteikből vásárolt
apaállatok utódai. Legelőn nevelt, edzett, erős csonto-
zatu, jól fejlettek.1 drb 3 éves feketeszínű mén, jegytelen,
164 cm. magas, hibátlan erdélyi anyától
és Sáromberkén levő eredeti meklenburgiapától származó
igen szép és erős testalkatu.1 drb. 4 éves vasderes színű herélt, 162 cm. magas
Gidrán fajú, tulerős termetű **csikó**.Több éves óbor kis és nagyobb mennyi-
ségben, tisztán házilag kezelve. Utánvétel
mellett hordókban szállítatik.Venni szándékozóknak bővebb felvilágosítással
szolgál s szükség esetén szentmihálytelki állomásra
kocsit küld.

Komlód, u. p. Nagy-Nyulas (Kolozsmegye).

Engi Elek,

tisztartó.

2543

Nagyobb számú
berkshirei

tenyésztést

(koca-malacot és kocát 5-12
hónaposokat) vesz az Erdélyi Szász
Gazdasági Egyesület Nagyszébenben.Kérjük az eladó állatok számát és árát
mielőbb az egyesülettel közölni.

2556

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő **gőzgépek** bármily nagyságban.Langen & Wolf rendszerű **gázgenerátorok** és **gáz-
gépek** szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.**Lokomobilok**, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.Szivattyúk **Worthington** és egyéb rendszerek szerint.**Hűtőtelepek** és **jéggépek**.Gépherendezések **malmok**, **téglagyárak**, **olaj-
gyárak** és **kékfestő-gyárak** részére.**Hydraulikus sajtók** különböző nagyságban.**Borsajtók** és **szőlőzúzók**.

2010

DRÓTKERÍTÉS
BÁRMELYFAJTÁJU
KAPHATÓ
OLCSÓN

STADLER

MIHÁLY
SODORNYKERÍTÉS
STB.
GYÁRABAN
BUDAPEST
VI-VÁCI KÖRÚT 43
ÁRJEYZÉK DIJMENTES

EREDETI GÉPFONAT
TÖBBSZÁRÚJAVÍTÓFONAT
HUNGARIAFONAT
DELTA FONAT

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legolcsóbb árak mellett ajánlatunk

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóharc-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapalók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemű
acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Kwizda-féle
RESTITUTIONS-FLUID
mosóvíz lovak számára.

Szövedjegy, címke és csomagolás védve.
Egész üveg ára K 2.80.

Több mint 40 év óta használatban az udvari és
versenyló-istállóiban, elő- és utóerősítésre na-
gyobb strapák után, inak merevségénél stb.,
idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle Blister, szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely K 2.—	2450. I.	Kwizda-féle Hashajtó pilulák, lovak számára (Physie) 1 bádogszelence K 4.—
Póktinctura, lovak számára, 1 üveg K 3.—		Kólika-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence K 3.20, 1 karton K 1.20.
Patakenőcs, merek és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2.50.		Giliszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence K 3.20, 1 karton K 1.20.
Pataragasz, mesterséges pataszarv, 1 rudacs K 1.60		Kresolin-kenőcs, patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló K 2.20.
Var-keuőcs lovak- és szarvasmarhák- nak K 2.—		Mosószappan háziállatoknak. Egy darab —.80.
Szétosztató-kenőcs. Mirigy- és tőgy-kenőcs. Egy tégely 2.—		Nyereg szappan a nyereg és szerszám tisztítására 1 doboz 2.—

Póraktár: TORÓK JOZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-u. 12, és Andrássy-út 26

KWIZDA-féle
korneuburgi marhapor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok
része. — 50 év óta a legjobb istállóban hasz-
nálatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej
javítására s a tejeles fokozására.
1 doboz ára 1 korona 40 fillér.
1/2 doboz 70 fillér.

KOLOZSVÁRI
TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-T.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve: Tartá-
léktőkéje és egyéb alapjai 654.650 K 68 fillér. Betétek
könyvecskékre és folyószámlákra 10.626.313 K 35 fill.

Irodák:
Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.
Áruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám.
Zálogház, Király-utca 3. szám.
Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közve-
liti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellet.
Utalványokzt állít ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.
Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktárába be
vannak tárolva.
Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös
feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő árurak-
táráiban és azokat szakszerűen kezelteti.
Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös
feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.
Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

ház- és földbirtokra
10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketo-
lesztési hányad mellett.
Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett
is minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmésékeltébb kamat mellett.
Folyószámlai hiteket nyújt akár jelzálog, akár értékpapír
fedezett mellett. Szelvényeket bevált, ugyiszintén sorsolt értékeket is.

VEGYENI * * * * * **VEGYENI**

Magyar Jelzáloghitelbank konvercionális sorsjegyet,
melyek mindegyikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyeremény-
húzáson az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy
több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és
kaucióképpen is letéhetőek. Legnagyobb főnyeremény

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzáso k: minden év febrár 25-én, április 25-én, június 25-én,
augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:
egy darab 16 havi részletfizetésnél havi 10— korona
» » 18 » » » » 9— »
» » 21 » » » » 8— »
» » 24 » » » » 7— »
» » 29 » » » » 6— »

vagy letétre 30 — K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra. A
nyeremények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt. 2004

Eladó!

Dr. gróf Teleki Domokos úr ömél-
tósága gernyeszei gazdaságában,
szeszgyári hizlalásra igen alkalmas
nagytestű, 23 db. 2545

8-10 éves fehér ökör.
Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt (Gernyeszeg
posta-távirda vasút állomás.) Pálffy Dezső intéző.

Eladó

100—120 darab 8—9 hetűs elválasztott
tisztavérű mangalica malac, a Kornstein-
testvérektől beszerzett kanok után.

VELITS ÖDÖN,
birtokos, Torda.

2549

Ispáni

vagy kisebb gazdaság önálló veze-
tésére állást keresek.

Április 1-re vagy esetleg későbbre.
28 éves szerény igényű, kiscsaládu
ember vagyok, beszélek magyarul
és románul. Az algyógyi földműves
iskolát jeles sikerrel végeztem 1904
évben és ez idő óta alkalmazásba
vagyok, jelenleg is 500 holdas
gazdaságba, mint Ispán vagyok
alkalmazva. — Cim:

Felsőpuszta-i Ispán
Dud u. p. Ternova,
2550 Aradmegye.